

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 60—
za en mesec .. 8,00
za inozemstvo .. 70—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 55—
za en mesec .. K 5—
V spremi prejemnik meseca .. 4,00
Sobetna izdaja:
za celo leto K 12—
za inozemstvo 15—

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8/III.
Rokopis se ne vražajo; nefrankirana pisma se ne
sprememajo. — Uredniškega telefona štev. 50.—

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:
Enostolpna petilovrsta (58 mm
široka in 3 mm visoka ali niz
prostor)
na enkrat .. po 50 v
za dva in večkrat .. „ 45 „
pri večjih narocilih primores
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna petilovrsta K 1—
izhaja vsak dan izvzemši ne
večje in praznike, ob 3. urji pop.
Redna letna priloga voznih red

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogranek 26.511,
Bosn.-herc. št. 7563. — Cesarsko-škofa telefona št. 50.

Zbor zaupnikov „Vseh slovenske ljudske Stranke“.

Na podlagi sklepa eksekutivne V. L. S. sklicujem za 16. t. m.

ZBOR ZAUPNIKOV V. L. S. IZ VSEH SLOVENSKIH OZEMELJ,

da sklepajo o važnih političnih zadevah.

Na dnevnem redu bo:

1. Poročilo o političnem položaju.

2. Določitev zastopnikov za pokrajinski zbor in državno veče.

3. Slučajnosti.

Da bodo vkljub težkim prometnim razmeram zastopane po svojih zaupnikih vse organizacije V. L. S., se bo vršilo več zborovanji, in sicer:

V LJUBLJANI — Hotel Union (tudi za zaupnike iz zasedenega ozemelja).

V CELJU (zborovališče se še določi).

V PLIBERKU in

V ŠT. JAKOBU v Rožni dolini.

Organizacije, pošljite svoje zastopnike polnoštevilo!

Dr. Korošec.

Za kaj gre?

Bern, 30. decembra 1918.

Odgovarjam: gre za vse. Gre za to, ali bo naša država kulturna država, v kateri bodo cetele znanost, umetnost, posledelstvo, industrija, trgovina, vse naše duševno in gmotno življenje, kjer bodo vse sile posvečene duševnemu in gmotnemu napredku in blagru posameznika in celokupnosti, ali pa da postanemo vojska država, kjer bodo vse duševne in telenske sile, vsa naša gmotna in duševna sredstva, vsa naša notranja in zunanja politika, sploh vse naše zasebno in javno življenje koncentrirano okoli misli: osvoboditev poslednjega dela našega naroda, ki še zdihuje pod tujim jarmom.

Gre i za to, ali bo število Jugoslovjanov, ki ostanejo pod tujim jarmom večje ali manje, ali bo teritorij, iz katerega črpamo svoje moči in svoje bogastvo večji ali manjši, ali pred vsem gre za to, ali bo mir, ki ga dosežemo tak, da se bomo z njim lahko zadovoljili in da se bodo z njim lahko zadovoljili tudi naši sosedje, ali pa nasprotro. Ako ostane naše ozemlje pod tujem, bo tujec imel irendo; čim

več naše zelite ostare pri njem, tem večjo in močrejšo, tem večje in močnejše bo tudi naše hrepnenje, da osvobodimo svoje brate. Z istim faktorjem pa moramo računati tudi pri svojih sosedih. Čim več tujcev pride v naše meje, tem večja je opasnost, da prej ali slej pride v konflikt s tem ali z onim sosedom. Pri tem pa ne smemo računati le z današnjo mednarodno situacijo, ker naše države ne snujemo za deset, ampak za več let in kdor danes leži na zemlji, in se jutri še ne bo mogel dvigniti, bo čez sto let orjak, katerega ne bo dobro imeti za svojega sovražnika.

Smer vse naše zunanje politike je bila položena v krfskem paktu, kjer je rečeno, da hočemo vse, kar nam gre po narodnosti, in ničesar, kar nam ne gre. Temelj naše državne politike je torej narodnostni princip in tako mora tudi ostati. Ne gre da bi ta princip na eni strani povzdrogovali do neba, na drugi pa teptali v prah.

Za svarilni zgled nam morajo služiti Nemci, ki so na podlagi narodnega principa ustvarili mogočno državo in jo uničili, ker so ga prekorčili in naši sosedje na zapadu, ki so še pred petdesetimi leti visoko člislali principe Manzinijeve in Garibaldijeve, ki pa danes nanje pozabljajo ali pa jih potvarjajo in si s tem polagajo na pot, po kateri bi mogli dosegati resnice in največje velikosti kulturnega naroda, bruno, nad katerim se morajo spokoniti. O tem brunu premišlja mnogo resnih italijanskih mož in skušajo več ali manj hrabro, da ga odstranijo s pota, ali tudi mi moramo misliti o njem, kajti pota kulturnih narodov so ista in bruno, ki leži na laškem potu, leži tudi na našem. To bruno pretiranih garancij v varnosti, iz katerih se mora roditi narodno sovraščvo in v posledici vojska, sili tako one kakor nas, da mesto šol zidamo vojašnice in trdnjave, da mesto da tiskamo knjige, lijemo topa itd. To je ono veliko vprašanje, za katero gre danes v prvi vrsti in še v drugi vrsti za to, ali bodo v tej ali oni vasi jugoslovanski ali laški napis, znaki itd.

To vprašanje pa se more rešiti povoljno le na eni podlagi in ta je rimskega paktu. Ta pakt je bil stvorjen takrat, ko je bila avstro-ogrška nevarnost največja in so bili najboljši italijanski duhovi pripravljeni stvoriti največje delo in so ga tudi stvorili. Smatramo, da je rimskega paktu superlativ mednarodne morale, ki se je dosegel v tej vojski in da bo pomenjalo superlativ mednarodne morale, ako se sedaj, ko je cilj tega paktu dosegzen, ne bo izvršil. Opozorjam danes resno vso laško javnost in vse laške odgovorne politike, zlasti pa gospoda Orlando,

teknil pogrešek. »Nič ne pomaga« je dejal nagajivo se smehljaje profesor. Stanonik je naredil napako, Stanonik je naredil v nalogi napako! Tako so ga čislali že profesorji. Ko je prinesel nekoč razrednik Konšek koncem leta izpričevala v šolo, je začel takoj: »Prvi je Stanonik — potem dolgo ni nikogar — potem je drugi Leskovic (jako nadarjen mladenič, ki se je pa pozneje nekje v Odesi izgubil), tretji — itd. Sošočem je bil »monstrum scientiarum«. Čudovit je bil njegov spomin. Kar je enkrat slišal ali bral, tega ni več pozabil. A prav tako izredna je bila njegova pridnost. Škoda se mu je zdele vsakega časka, ki ga ne bi porabil za študij.

Po dovršeni gimnaziji je šel v ljubljansko semenišče. Prelat Flis pričoveduje, da ga je bilo tudi tu sama pridnost. Še tistega oddihha po večerji, ko so tovariši malo med seboj pokramljali, si ni privoščil. Šel je vselej takoj v sobo in sedel h knjigi. Saj je pa tudi v te hurah pazno prečital ves Wetzer-Weltejev »Kirchenlexikon« (12 knjig) in ga menda znal domala vsega na pamet.

15. novembra 1864 ga je posvetil škof Widmar za mašnika. Rad bi ga bil poslat na Dunaj, a bil je tako bolehen — pljuval je kri —, da je škof dejal: »Kaj mi pomaga mrtev lev? in ga je rajši poslal v Staro Loko za kaplana, da bi se ob netežki ondotni službi malo pozdravil in okreplil. A

da v slučaju, da se ta pakt sedaj ne izvrši, v bodoče ne bo ležala med nami in Italijo in ona vas, ampak varana vera, ki bo skozi stoletje kričala po osveti in kazni. Vidimo, da si odgovorni laški politiki tega niso svestni in zato jih opozarjam na to ob dvanajstih ur!

Rimski pakt ni pakt, ki sta ga sklenili dve vladni skrivoma, da ga skrivata pred svetom in ga presenečenemu svetu pokazeta ob prilikah, ko se jima zdi potrebno, ampak pakt sklenjen med narodnimi zastopniki, objavljen javnosti in celemu svetu in od celega poštenega in kulturnega sveta odobravan. In to niti drugače biti ni mogo, kajti njegova vsebina je tako koncijantna in tako pravična, da mora služiti vsem onim, ki so ga sklepali in k njemu pomogli, le v čast in celemu svetu v korist. Ako danes nekateri laški kratkovidni napadajo tiste svoje rojake, ki so ga sklenili, pozabljajo, da je ta pakt veliko pripomogel k zmagi Italije nad našim skupnim sovražnikom in da je ta zmaga tudi naša zmaga, pozabljajo pa tudi, da je bas dobesedna in popolna izvršitev tega paktu edina pot, po kateri je mogoče priti med nami in Italijo do prijateljstva, ali ako ne do tega, vsaj do znosnih sosedovskih razmer, ki so tako v našem kakor italijanskem interesu, kakor tudi v interesu ostalega kulturnega sveta.

Po kongresu v Rimu je gospod Orlando sprejel udeležence tega kongresa v avdijenci in osobito jugoslovenske še v poseben ter izrazil svoje popolno soglasje z vsem, kar se je na kongresu sklenilo. Razni italijanski oficijazi in poloficijazi so jugoslovenske politike pozneje vedno tolažili, češ, da londonski pekt velja le za slučaj, da bi Avstrija po vojski še dalje obstajala, ali proti Jugoslovaniom da pride v poštev le rimski pakt. Sam ministarski predsednik Orlando se je izrazil v tem mislu napram dopisniku vleuglednega pariškega dnevnika »Journal des Débats« in cel svet, v kolikor se bavi z mednarodno politiko, je bil istega mnenja.

Ako torej danes zahtevamo, da se izpolni rimski pakt, smo v popolnem pravu in pri pogovorih z Italijo ne smemo nikdar pozabiti na ta dogovor. Ne smemo se pregovarjati za to in ono vas, to in ono mesto, ampak za princip: ali londonski ali rimski pakt, ali sila ali pravica, drugega razgovora ni. Ne gre, da prosimo ali zahtevamo, da Italija v tej ali oni smeri več ali manj popusti z londonske pogodbe: na podlagi londonske pogodbe sploh ne more biti nobenih pogovorov in pogajanj in nobenega dogovora z nami. Italija nam danes more oktroyirati londonski pakt, ako ji zavezniki to dovolijo, ali ne more nas siliti, da ga priznamo. Šele ako Italija prizna rimski

pakt in se na podlagi rimskega paktu hoče z nami pogajati kot s sebi enakimi, čisto po demokratični, kakor je to v Italiji in pri nas samo ob sebi umetno, šele potem moremo započeti meritorne razgovore.

Nam gre za vprašanje: ali mir ali premirje.

Dr. Janko Hacin.

Rimski pakt.

Rimski dogovor je bil sprejet na kongresu zatiranih narodov stare Avstro-Ogrske, ki se je vršil v Rimu od 8. do 10. aprila leta 1918. in se glasil:

I. Splošni dogovor med avstro-ogrskimi narodnostmi.

Zastopniki narodnosti, podložni v celem ali deloma avstro-ogrskemu gospodstvu: Italijani, Poljaki, Romuni, Čehoslovaki in Jugoslovani so se dogovorili o sledenih principih za skupno akcijo:

1. Vsak izmed teh narodov proklamira svojo pravico do ujedinjenja v enotni nacionalni državi oziroma do izpolnitve tega ujedinjenja, da doseže svojo popolno politično in gospodarsko neodvisnost.

2. Vsak izmed teh narodov vidi v Avstro-Ogrski monarhiji sredstvo nemškega gospodstva in glavno oviro uresničenja svojih ciljev in svojih pravic.

3. Kongres priznava torej potrebnost skupne borbe proti skupnim tlačiteljem, dokler vsak izmed teh narodov ne doseže svoje popolne narodne enote in svoje politične svobode.

II. Podlaga italijansko-jugoslovenskega soglasja.

Zastopniki italijanskega in jugoslovenskega naroda se dogovarjajo specjalno še v naslednjem:

4. Kar se tiče razmerja med italijanskim narodom in narodom Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je znan tudi pod imenom jugoslovenski narod, zastopniki oba narodov uvidevajo, da je ujedinjenje in nezavisnost jugoslovenskega naroda živiljnega interesa za Italijo istotako, kakor je dopolnenje italijanskega narodnega ujedinjenja živiljnega interesa za jugoslovenski narod. Zastopniki oba narodov se torej zavezujejo, da posvetijo vse svoje moči, tako med vojsko kakor i v trenotku sklepanja miru, da se ta cilj oba narodov doseže popolnoma.

5. Izjavljajo, da je osvoboditev Jadranskega morja in njegova obrana proti

večjo vnemo, če je to bilo sploh mogoče, bogoslovne vede. Dasi vedno ponjen in skromen, je vendar smatral za svojo dolžnost, da kot vsečiliški profesor dela čast svoji vedi. Dejal je celo nekoč svojemu prijatelju Flisu: »Kar se vede tiče, sem pa ohol!« Ze l. 1873 je napisal tehtno studijo: »Zur Reform der theologischen Studien in Österreich«. Zaslovelo je pa njegovo ime v učenem svetu, ko je napisal l. 1876 večje delo: »Dionysius Petavius. Ein Beitrag zur Gelehrten-Geschichte des 17. Jahrhunderts.« Delo je izdal grško vsečilišč kot spominsko knjigo. S tem delom je dokazal prof. dr. Stanonik, da je na višku moderne vede. Človek se ne more prečuditi temu strokovnjaštvu, ki suvereno obvladuje vso literaturo, ki poznata za vsako delo vse izdaje in recenzije, ki iz najraznovrstnejših virov znaša opombe in beležke. Seveda, Stanoniku je bilo dano kakor v taki meri redko komu: neverjetno pridnost in čudežen spomin.

Vse je kazalo, da čaka dr. Stanonika na literarnem znanstvenem polju svetovna slava. Toda ni mu bilo usojeno. Že od nekdaj slabotne oči so mu začele bolj in bolj pešati in prva beseda prestraženih zdravnikov je bila: nič pisati, nič brati, če ne, da bo popolnoma oslepell. Lehko si mislimo, kakšen udarec je bila ta vest za moža, ki je ves živel za svojo znanost. Vendar se je vydano uklonil božji previ-

LISTEK.

† Dr. Fr. Stanonik.

Te dni so prepeljali v Škofijo Loko truplo dvojnega svetnika prelata dr. Frančiška Stanonika, da ga polože v očetno domačo zemljo.

Mlašji rod ni več poznal tega moža. Zakaj mnogo let je že, kar je njegovo ime v širši javnosti utihnilo. Taka je človeksa usoda. Kdor bi ga bil srečal, n. pr. o počitnicah kak solčen letni dan na poti iz Loke na Suho, nekoliko upognjenega, s črnimi naočniki, v ponošeni obleki, z ogrijevko čez ramo in dežnikom pod pazduhu, ta bi pač ne bil slutil, da je srečal enega prvih, če ne prvega bogoslovnega učenjaka stare Avstrije.

Dr. Fr. Stanonik se je rodil 4. novembra na Suhi pri Škofiji Loki. V ljudske šole je hodil v Luki, na gimnazijo pa v Ljubljani. Sošolec in pozneje do smrti mu verni prijatelj generalni vikarij prelat Flis se ga je iz prve šole dobro spominjal. Bil je po vnanje neznan, bolehen deček, v kmetiški obleki, s težkimi čevljimi, in malo neroden. A z duhom je takoj med vsemi zapravčil. Njegove naloge so bile vse »sine« (brez napake). Strašno mu je bilo hudo, ko mu je vendarle nekdaj profesor Melzer iz-

vsakemu sedanjemu in bodočemu sovražniku življenjskega interesa za oba naroda.

6. Se zavezujejo, da uravnajo prijateljstvo, tudi v interesu dobrih in odkritosrčnih bodočih odnosov med obema narodoma, še ne rešena teritorijalna vprašanja na podlagi principa narodnosti in prava narodov, da odločajo sami o svoji usodi, in sicer na način, da se ne prejugicira življenskim interesom obeh narodov, ki se bodo določili v trenotku sklepanja miru.

7. Delom enega izmed narodov, ki bi morali ostati vtesnjeni v mejah drugega, se bo priznalo in garantiralo pravo, da se spoštuje njihov jezik, njihova kultura in njihovi moralni in gospodarski interesi.

Pripominjamo, da so bile zadnje štiri točke formulirane v Londonu od gg. Torre in Trumbiča in ratificirane po Jugoslovenskem odboru v Londonu in po Italijanskem odboru v Rimu, kojega predsednik je bil g. Torre.

Londonski pakt.

Pored obične brutalne sile i prava jačega, na osnovu kogih Italija poseda naš Trst, Gorica, Istru, Reku, pojedine delove primorja Hrvatske, Dalmaciju i njene luke — da li ona ima i kakvih drugih prava na ove delove našeg narodnog i državnog organizma, da li se poziva na kakav politički i pravni princip ili na kakvu savremenu medjunarodnu formulu, koja bi je ovlaščivala na to, koja bi pravala njen osvajački postupak? To je pitanje, koje lebdi na usnama svih nas, pitanje, na koje, na žalost, moramo odgovoriti sa — da. Ona pokušava da jednoj običnoj otimačini i nasilju da izvesnu pravnu formu, da svoje nasilno i imperialističko posedanje naših krajeva opravda i odbrani jednim medjunarodnim aktom, stvorenim 1915 godine u Londonu i potpisanim od strane Engleske, Francuske, Rusije i nje, a poznatim pod imenom »Londonski pakt«. Po tome kobnom ugovoru kao da je Italiji od strane potpisanih saveznika bilo stavljeno u izgled pravo na okupaciju i aneksiju sada poseđutih naših krajeva. To je imala da bude nagrada za njenо stupanje u rat protiv centralnih država.

Situacija je bila ozbiljna i teška. Francuska je bila odbila strahovite nemške nalete na Marni, i sama bila dosta iscrpljena, rat se pretvorio u nepomičnu pozicijsku vojnu; Rusija, posle uspešnih napadov na Karpatima, počela trpeti neusphe prema Nemcima; engleska armija je bila još u stvaranju i tek dočnije stupa kao močan faktor; tifus i razne druge bolesti proredjuju srpsku armiju posle herojski odbijene tri austrijske ofanzive sa ogromnom brojom i tehničkom nadmoćnošću; Nemačka još uvek vojnički i tehnički nadmoćna, austrijske i turske snage tučene na raznim frontovima, ali ne razbijene. U takvom jednom momentu — pomoć Italije je bila dragocena. Ona je bila svesna trenutka i iznudila dobru nagradu. Tako je postao »Londonski pakt«, tako je postao onaj pravni akt, na koji se, pored prava jačeg poziva Italija posedajući naše tepe krajeve.

Prozivljujući ove nove momente nasilja, nalazimo se u vrlo mučnim trenucima. Ovo novo kidanje parčica sa našeg oslobođenog narodnog tela izaziva u nama dubak bol, a pomisao na ovaj nepravedni politički akt pobuduje zabrinutost. Na svakom koraku srećemo zabrinuta lica sa očajnim pitanjem: da li je moguće proterati Tal-

jane sa našeg zemljišta kad oni raspolažu silom — što nije tako važno — a ovlaščeni su na te krajeve jednim savezničkim ugovorom — što je vrlo značajno; da li je moguće računati na Englesku i Francusku u tom bolnom i tugaljivom pitanju, kad su se one svojim potpisima obavezale, da brane i pomažu talijansko gledište? I na to mučno pitanje dolazi kao odgovor samo jedno nemočno čutanje i zabrinuto omahivanje glavom. No uskoro se javlja drugo pitanje: da li su Engleska in Francuska obvezale da pomažu Italiju u onom aktu nasilja; da li je jedna obaveza, data pod izvesnim uslovima i pri izvesnim okolnostima, i onda obaveza, ako se date okolnosti i predvidjeni uslovi potpuno izmene? Drugim rečima, da li »Londonski ugovor«, koji su Engleska, Francuska, Rusija i Italija potpisale 1915 godine ima i danas pravne vrednosti za Englesku i Francusku, da li je on i danas za njih još pravno obvezan?

Naše je mišljenje, da to nije slučaj i da s te strane nemamo razloga da strahuješmo. Pokušamo odmah i da potkreplimo svoje mišljenje.

Pakt je jedan pravni akt, po kome se izmedju dva ugovorača za odredjevanje obavezu jedne vrste čini obaveza druge vrste i pod uslovima, da su i jedna i druga ugovoračka strana u pravu i stanju, da ispunje date obaveze pod predvidenim uslovima. U ovom konkretnom slučaju Rusija, Engleska i Francuska su priznale Italiji »Londonskim paktom« pravo na aneksiju austrougarskih krajeva, u kojima žive Talijani pomenutih naših krajeva pod uslovom, da ova stupi u rat protiv bivše austrougarske države, da se bori protiv njenih armija i da osvoji ove krajeve. No toku ovog velikog rata prilike su se bile potpuno izmenile: u Rusiji je izbila revolucija, pojavili se novi principi, novi pogledi na prava pojedinca i naroda, novi nazori o medjunarodnim odnosima i ona je istupila iz saveza, kidajući sa svima obaveza prema saveznicima: tako je otpao jedan močan potpisnik »Londonskog pakta«, što je od presudnog značaja za obaveznu vrednost samog pakta. Uskoro je u rat ušla Amerika, nemajući nikakve veze sa pomenutim ugovorom i stupivši u savez sa potpuno odrešenim rukama. Srbija ni u nejmučnjim trenucima nije priznala tog ugovora, a docnji saveznici Rumunija i Grčka samo znaju o njemu. Koncesije Italiji imale su da se učine na račun austrougarske države, koja u momentu izvršenja pakta ne postoji kao medjunarodni pravni subjekt; krajevi, koje po paktu Italija poseda, ne pripadaju austrougarskoj monarhiji već Slovenskoj i Hrvatskoj, oblastima sjedinjenim u jednu državu sa Srbijom, herojskom saveznicom antante, oblastima, čiji su sinovi formirali jugoslovenske legije i borili se za slobodu svojih krajeva i za stvar saveznika. Stoga te oblasti ne mogu ni u kom slučaju da se od strane saveznika uopšte a Italije napose smatraju kao neprijateljske i u posedaju 1. jer su sastavni delovi državne zajednice sa Srbijom, koja je u savezu sa antantom; 2. jer su u toku rata vodile silnu političku borbu protiv Austrougarske, podrivali njene temelje i time paralelno sa saveznicima saradjivali na njenom slonu i 3. jer su njihovi sinovi učestvovali u jugoslovenskim legijama i borili se na strani antante kao saveznici.

»Londonski pakt« ne samo da nije dobio sankciju Amerike, več čak stoji u jednoj velikoj kontradikciji sa Wilzonovim načelima, koja su saveznici priznali i usvojili, koja imaju biti osnova za novo uredjenje sveta i nove odnose medju narodima. On se kosi sa novim dohom, novim duhom u medjunarodnoj politici i novim shvatnjima ljudskim: sa najvažnijim i najvišim

načelom ovog rata — principom nacionaliteta i nacionalnog samoopredeljivanja — on se isključuje potpuno.

Londonski pakt je pisani u vremenu, koji bi se moglo nazvati prošli vek, kada je pojam nacionalne države bio vrlo neobičan, pravo samoopredeljivanja nacija potpuno nepoznato i nepojmljivo, a mali narodi ili njihovi delovi smatrani kao monetar za potkusušivanje u transakcijama kod velikih. On je posledica jedne mučne situacije, talijanskog imperializma i nedovoljne obaveštenosti saveznika. Po njemu sva, kako nije bio predviđen talijanski front na Pjavi, niti velika vojnička pomoć Engleske, Francuske i Amerike za spasavanje Rima a još manje, da će obećane oblasti pomagati antantu u razoravanju monarhije, a da će vreme i prilike dezavuisati načela ugovora.

U ovom velikom ratu palo je mnogo sinova, zakukalo je mnogo seji, preliveno je mnogo krvi. No to nije bilo uzalud. Iz kostiju i krvi ljudske nikla su nova načela, novi pogledi i shvatjanja, koja neče ni da čuju za »Londonski pakt« i podobna děla stare ideologije. Napredna i slobodna sadašnjost stresa okove mračne prošlosti i odriče se svakih obaveza prema njoj. »Londonski pakt«, koji kao što videsmo nema sada nikakve pravne ni obavezne urednosti za potpisnike i koga se Francuzi i Englezzi več odriču, ostaje samo kao poslednji dragoceni dokument jednog nepovratnog vremena sa nepovratnom ideologijom, da se malim narodima plačaju računi velikih naroda... On sada ima samo istorijsku vrednost i u istoriji diplomacije ostaje kao klasičan primer ugovora, koga su dezavuisali ideje i dogadjaji, i koji je u toku vremena potpuno izgubio svoju pravnu obaveznu vrednost za ugovorače.

Mih. M. Živančević.

K legiji prostovoljev za Koroško se javlja vedno več naših fantov in mož. Prvi oddelki odidejo na mejo v par dnih.

Pri skupnem posvetu sta „Zveza Orlov“ in „Slovenska sokolska zveza“ sklenili se udeležiti te akcije in složno sodelovati za rešitev koroških bratov.

Legija prostovoljev se zbira v belgijski vojašnici objekt VI.

Bratje Orli!

Med tem, ko smo Vas poklicali k tečaju in občnemu zboru, so nas poklicali bratje iz Korotana — na pomoč. Ta klic po pomoči je tako silen in tako obopen, da nam je pretresel duše, kot še nikdar noben klic po pomoči.

Oni, ki so samo nekaj dni čutili svojovo, katere so bili najbolj potrebeni, oni, ki so se samo par dni greti na solncu protrosti, oni ječe zopet pod jarmom nemškega suženjstva, katero smo prenašali dolga leta tudi mi, pa nikdar v tako neznotni meri, kot oni.

Satanski nemški pohlep ne steza več samo svojih rok po našem slovenskem Korotanu, temveč teža te satanske pesti leži že nad to prelepo našo zemljo.

Kličejo nas, da jih rečimo.

Kolikokrat, bratje, so nas klicali drugi — pa smo v suženjski poniznosti, v kateri smo bili vzgojeni, sledili njih klicu. Sedaj se nam nudi prilika, da izbrišemo ta madež raz sebe.

Bratje, sedaj kličemo mi Vas!

Do dne duše se zavedamo teže tega klica, toda zavedamo se tudi v polni meri dejstva, da še nikdar, kadar smo Vas kli-

cali za dobro, plemenito stvar, ni bil ta klic zastonj. Stvar, za katero pa Vas kličemo danes, pa ni samo dobra in plemenita, temveč je preporebna, se mora izvršiti, ker je to stvar ne nas samih, temveč stvar našega naroda.

Bratje, kličemo Vas v legijo prostovoljev, ki se zbira v rešitev Koroške!

Bratje, na plan do zadnjega! Vsi pomislikoj odpadejo! Dolga leta smo služili tujcu, služimo zdaj nekaj mesec v sebi! Čas ni samo težak, čas je veleren.

Beli naš Orel naj ne bo zadnji, ki bo letel nad Korotan v pomoč bratom. Prvi naj bo!

Vi z nami, mi z Vami — tja goribratom v pomoč, Jugoslaviji v čast in ponos!

Priglašajte se takoj, pridite takoj, naša Zveza Orlov Vas čaka.

ZVEZA ORLOV.

Zveza Jugoslavije s Čehoslovaki.

Priobčil P. C. G.

Na dnevnu redu je dandanes razpravljanje o državnih mejih Jugoslavije. Mnogi so že izrekli svoja mnenja o bodoči naši meji proti Nemcem in Lahom, kjer se strinjajo vsi, da ne prepustimo niti ene slovenske vasi svojim sovražnikom. Kje pa bi naj tekla naša meja nasproti Mažarom, kje se združimo s severnimi svojimi vasi, o tem še ni bilo čitati. A tudi tam moramo imeti svojo mejo! Učimo se zopet od Čehov, kako pogumno je treba braniti novi svoj dom, kako z junaškimi čini mu zagotavljati njegove meje.

Vsaka slovaška vas mora biti osvobojena, to je njih načelo. A popolna osvoboditev ni možna, da bi ne prišlo tudi nekaj mažarskih ali nemških vasi pod češko vladivo, a klub vsej previdnosti ostane še nekaj slovaških otokov v sredi Mažarske pod tujim gospodstvom, bo izgubljenih za narod. A kaj z Jugoslavijo? Nemci govorijo o spojivti požunske, mošunske, šopronjske in železne stolice z Nemško Avstrijo; če je pravno na njih strani, je drugo vprašanje.

V požunski stolici je le ena nemška vas obdana od Slovakov, Devin. V Požunu pa že prevladuje mažarsčina in slovaščina, in to je nemška stolica. V ostalih stolicah prebiva res mnogo Nemcev — po mestih in vseh — a ravno te stolice morajo pristati k Jugoslaviji, in sicer ne le iz pravetnih ozirov, ampak tudi iz narodnih.

Treba je ločiti naše stare in vsebu omikanemu svetu znane »prijetelje«, Nemce in Mažare, da bi nas ne začeli enkrat zopet »objemati«, kakor pred stoletji; potrebna nam je zveza s Čehoslovaki, o tem je prepričan vsak Slovan, o tem pisati tudi na moj namen.

Kakšne so narodne razmere v navezenih stolicah?

Od Sv. Gotharda, dokod bivajo skupno prekmurski naši trpini, so razširjeni po 63 župnjah (okoli 80.000) ravno ob avstrijski meji, že zato je združitev z Nemci nemogoča stvar, Hrvatje. Kako so prišli tja, o tem naj poročajo zgodovinarji. Dejstvo je, da živé tam in naša dolžnost je, da jih rečimo izpod mažarskega jarma. Ti Hrvatje so še precej zavedni. Nemci jih zovejo »Wasserkrobaten«. Eden tamošnjih hrvatskih duhovnikov, pisatelj, mi je pravil, da so prišli iz »Vojvodine«, a ker je v besedi »voda«, mora biti nemški tudi »Wasser«. V cerkvah imajo večinoma vse — napis, molitvene knjige, tiskane v železnom — še v hrvatskem jeziku. V cerkvah imajo krasno petje, na katero mnogo drže. V narodno mešanih krajih mora gošč župnik paziti, da bi ne pridigal n. pr. Nemcem več časa, kakor Hrvatom, sploh v cerkvah zahtevajo odločno svoje pravo. Tudi duhovnik šopronjske stolice se odlikujejo s tem, da se poslužujejo hrvaščine v medsebojnem občevanju, dočim duhovniki drugih narodnosti govore le mažarsčino. Šole so seveda povsod mažarske; a ta hrvatska selja se ne pomažajo, ampak ponemčujejo, posebno v somboteljski župniji se to opaža. Hrvatskih duhovnikov je malo, a začne se nemško pridigovanje; tudi svoja sela imenujejo le nemški in nekadar mažarski; prav težko je izvedeti za pravtono hrvatsko ime, kar se mi je posrečilo le v nekaterih krajih. V Čajti pri Bohuncu je bil dober kaplan, a znal je le mažarski. Gosp. učitelji mu je napravil hrvatske pridige, katere je potem v nedeljo prebiral ljudstvo v cerkv, za njim pa prišel drugi, in sedaj se oznanja beseda božja le v mažarsčini. Jokaje so mi pripovedovali starčki, kako težko jim je, ker se še na smrtni postelji ne morejo izpovedati. To hrvatsko ljudstvo je jako dobro, verno, cerkv v dan, ljubi svoj jezik, a čitati ne more, vsaj mnogo ne, ker hrvaščino težko razumejo, ako bi se tudi pritihotapile k njim hrvatske knjige. Da se to ne dogaja, za to je že poskrbljeno. Njihov jezik je podobnejši, po mojem mnenju, slovenščini, kakor hrvaščini; a sami se prištrevajo Hrvatom, tako jih imenujejo tudi uradi.

stroke, je bila njegova družba še v drugem oziru manj prijetna. Od takega učenjaka bi se človek rad učil, on je pa le hotel, naj mu jaz pripovedujem o novih pojavih na znanstvenem polju. In še nikdar nisem vedel, če že on vsega tega bolje ne ve. V svoji skromnosti je tudi tedaj molčal in le po ovinkih sem mogel opaziti, da nosim »sove v Atene«. To se je pa neredkokrat zgodilo, in tako sem imel neprijeten občutek, kakor dijak, ki dela pred molčecim profesorjem izkušnjo in nič ne ve, ali ne pripoveduje profesorju popolnoma nepotrebnih reči.

Doma je stanoval v podstrešni sobici. Radi oči je imel v sobi vse temno. Tu je molil in premišljeval, drugega itak ni mogel. Imel je iz Gradca neko knjigo in nekaj časopisov, da mu je časih nečakinja kaj brala. Dostikrat se mi je že vzbudila misel, kako je to na sveti. Tak učenjak, ki bi lehko razkladal vsemu svetu neznana bogastva vede in znanosti, pa mora ždati v temni sobi in samo sam sebi snovati svoje misli. Ali ni to skrivnost? To pač kaže, da je Bogu ljubša ponižna vdanost kot pa vse učenost. Prof. Stanonik je to doumel, in poleg vse ljubezni do znanosti je iskal pravega v zadnjega zmisla življenju vendar le v Bogu in v ponižni vdanosti v božjo voljo.

A. U.

Pred odhodom vlaka se je ministrski podpredsednik dr. Korošec poslovil od vrhovnega poveljnika območne armade generala Maistra s sledetimi besedami: »Vam se posebno zahvaljujem za Vašo pozitivno delo, ki ste ga imeli ob osvoboditvi naše domovine. Čestitam Vain, ker ste edini, ki jo imel toliko lepih in važnih vseh, in Vas prosim, da tudi nadalje zastavljate vse svoje moći za božnost naše milje jugoslovenske domovine!« Nato se je dr. Korošec po bratski poslovil od generala Maistra. Kmalu po pol 3. uri popoldne se je dr. Korošec v spremstvu dr. Verstovška in Pišeka odpeljal s posebnim vlakom proti Ljubljani, odkoder je te dni odpotoval v Belgrad.

Prebivalstvu mesta Maribor!

»Marburger Zeitung« priobčuje prvič v nemškem in slovenskem jeziku sledeti oglas:

Narodna vlada SHS v Ljubljani je razpustila občinski svet mesta Maribor, ker se ni podvrgel ukrepom odnosno avtoriteti države SHS in je Narodna vlada SHS meñe imenovala komisarjem z nalogo, da začasno prevzamem in vodim posle mariborskega občinskega sveta. Prevzel sem danes vodstvo mestnega magistrata v Mariboru. O tem obveščam prebivalstvo mesta Maribor s pristavkom, da bom po najboljši moći skušal zadostiti željam in potrebam prebivalstva in se tudi nadejam, da mi bo prebivalstvo brez razlike na stranke in narodnost v svojem lastnem interesu pomagalo in zaupalo, in elemente, ki bi skušali redno poslovanje ovirati, zavračajo.

Maribor, dne 2. januarja 1919.

Vladni komisar: Dr. Pfeifer s. r.

Italijanska nasiljava na Slovenskem.

Laška vojaška oblast dopustila izgred.

Trst, 30. decembra. (Lj. kor. ur. — Zaksnelo.) Vsege obžalovanja vredni izgredi fanatične italijanske mladine proti škofu in proti »Edinosti« so izvzvali v mestu med vsemi pošteno mislečimi sloji največje ogorčenje. Vsekakor je značilno za sedanjit italijanski režim, da vojaška oblast, ki ima poleg karabinierskega zbora okoli 30.000 mož posadake samo v Trstu na razpolago in od katere bi bilo vsaj pričakovati, da ščiti imetje in varnost meščanov, četudi jugoslovenske narodnosti, ni mogla ali ni hotela poseči vmes in ustaviti tako velike in opasne izgredne, ki so trajali skoro dve urri zaporedoma ob belem dnevu v različnih in precej osrednjih delih mesta. Na vsak način pa kažejo ti dogodki, kaki žalostni usodi bi bili dani oni Jugoslovani, ki bi bili izročeni definitivno na milost ali nemilost Italijanom in kaka bi bila varstvo in svoboda, ki ji obetajo. Upravičeno se domneva, da take vojaške in civilne oblasti, ki dopuščajo fanatizirani in naščuvani mladini, da — po mandatu zrelejših ali tudi ne — vlamijo v tuja stanovanja in urade, da razbija pohištvo, razmetava tujo imovino, ogroža osebno varnost, da si prisvaja, kar ni njen, da iztika brez oblastvenega ukaza po tuji korespondenci, da zasramuje in onečašča brez najmanjšega povoda jugoslovensko zastavo in jo zaziga, da podlo žali drugo narodnost, da dejansko napada ljudi, vredne vsega spoštovanja, da take oblasti, ki dopuščajo vsa ta zlodejstva in nasilstva, ne da bi niti izkušale ali vsaj fingirajo, da bi posegle vmes, da take oblasti pač ne morejo zbujni zupanja do svoje toliko hvaljene nepristranosti, še manj pa do dobrohotnosti. Sicer pa dobro čuti tukajšnja italijanska oblast, da ji tako ravnanje ne more biti v čast in zaslugo, ker je dala v vseh današnjih tržaških listih zaseči sleherno besedo o onih vandalskih dogodkih; zlasti je »Edinost« pobljena po cenzuri.

Laški listi o izgredih.

Trst, 30. decembra. (Lj. kor. ur. — Zaksnelo.) Tudi tukajšnji italijanski listi niso smeli priobčiti niti besedice o včerajšnjih izgredih proti Slovencem; celo komentarji teh listov o vzhodu za Reko in Dalmacijo ter blažilne opazke brez zveze so večinoma pristriženi. Socialnodemokratično glasilo »Il Lavoratore« zaključuje svoj večjidel cenzurirani komentar tako-le: Italija potrebuje vse svoje živce in vso svojo treznost; treba ji je, da dokaže svoje pravice na kulturem način, to je z... (cenzurirano) in s spoštovanjem za pravice in mnenje drugih. Sedanjost je težava: gre za interes vsega človeštva. Ministrska kriza v Italiji že kaže, da je politika dandanes zelo težka tudi za modre ljudi, ki imajo sive lase. Prekipajoče mladeniče torej prosimo, da se izognajo nezmernosti in incidentom, ki naposled utegnjejo škodovati vsemu narodu. — Radikalno italijanski list »La Nazione« je smel priobčiti od vsega svojega, gotovo ne strogega, pa vendar po cenzuri pobljenega komentarija le sklepne stavke, iz katerih se da mnogo sklepajo: Noben Italijan ne sme kvariti slovesnosti tako izrazite in krepke manifestacije meščanske, kakršna je bila včeraj. Po naših učilih ne smejo odmevati vzklik, žaleči druge narodnosti. Mi smo tu gospodarji in smo hvala Bogu močnejši; druge narodnosti so pod varuštvom našega prosvetljenega naroda. To je mednarodno pravo, kakov ga mi umevamo, pravo, ki ima nekaj

svetega in nedotakljivega. Mi nismo danes v vojnem razmerju, ampak v razmerju pogajan in za ta moramo varovati vso našo prosvetljenost v prid naše dobre stvari, ki jo ves naš narod zahteva veljavnim in velikodusnim gibanjem, ki ne sme biti kazljeno. — Tem po cenzuri dopuščenim stavkom se pač pozna, da je zadrega rodila kaj drastično ironijo.

»Edinost« o italijanskem divjaštvu.

Trst, 31. decembra. (Lj. kor. ur. — Zaksnelo.) Z ozirom na nedeljske dogodke piše danes »Edinost«: V včerajšnjem listu nam je cenzura črtala vse poročilo o nedeljskih dogodkih. Sedaj nam je dovolila, da smemo posneti nekatere odstavke, ki jih priobčujemo v nastopnem: Bili so časi, in ti časi še niso daleč, ko se je vse zatekal k nam in iskal zavetja pri nas. Spominjam se mi in spominjam se menda tudi še tržaški veljaki onega za Trst naravnost groznej večera 23. majnika leta 1915., ko je tržaška drhal pozigala vse, kar je bilo italijanskega, kričeja svoj besni »Eviva l'Austria!« in »Abbasso le pigne!«, ko se je pradlo in plenilo in ropolalo vsevprek, ko so se tisti, ki so hoteli zvesti svojemu prečiščanju ostati, morali skrivati, da niso zapadli kot žrtev divjaškim tolpm; in tedaj smo bili mi, naš list, edini, ki smo neustrešno dvignili svoj glas v obrambo ogrožencev, tedaj smo bili mi tisti, ki smo brez strahu sodili in obsodili ona divjaštva. Časi so prihajali vedno hujši. Kakor ovce v mesnico so gonili c. kr. avstrijski biriči italijanske narodnjake v ječe, pred sodiščem; in zopet smo bili mi, ki smo vstajali neustrešeno v obrambo nedolžnih peganjanov, in naši ljudje so tvegali svoj obstanek za njih rešitev. In ko skoraj do zamoritve zatirana duša ni mogla nikjer najti duška, da bi dala izraza svojim najnujnejšim težnjam, tedaj je bil naš list, tedaj je bila »Edinost« tista, ki je odprla svoje predale narodnjakom, da so v njej izrekli svoje srčne želje. Storili smo vse, kar je bilo v naši moči, da smo v najtežjih časih naravnost bratsko pomagali svojim someščanom — in mislimo, da smo si tako zasluzili — ne priznanja, ker ga nismo nikdar iskali, ne hvaležnosti, ker je nismo hoteli, pač pa edino le eno: tisto odkritosrčnost, s katero smo mi sami vedno in vselej nastopali proti njim. Toda kaj smo doživelj? Skoraj poteče že drugi mesec, odkar je Trst zasedla italijanska vojska in ves čas nismo dali mi našim someščanom niti najmanjšega povoda, da bi nam mogli reči tudi le najmanjšo zlo besedico. Bilo je okoli četrtna tri popoldne. Prostori našega uredništva, uprave in tiskarne so bili zaprti — nedelja. Tedaj se je nenadoma usula iz bližnjih ulic tolpa mladih ljudi, ki je s krikom in vikom vdrla v vežo naše hiši in potem s silo vlotila vhod v uredništvo in upravo. V hipu je bilo vse, kar se je nahajalo v uredništvih in upravnih prostorih premakljivega, razmetano, raztrgano. Pisane mize prevrnjene, predali izvlečeni, ulica pred hišo se je pobojila od papirja, inventarja, knjige, beležke, zapiski razmetani, raztrgani po tleh ali raztrošeno po ulici, kamor so vse te stvari metali skozi okna. Z uredniške mize v prvi uredništvu sobi je izginila tudi nabiralna pušča C. M. D., iz omare pa več zvezkov konverzacijskega leksikona. Pohištvo sicer ni močno poškodovano, načemur se je pač zahvaliti njegov trdnosti, drugače bi bili razbijači storili z njim govorov ravnno tako, kakor so z vso drugo opremo, ki se je manj upirala njihovemu razdevanju. Iz nekaterih znakov se da jasno spoznati, da je razbojniška tolpa delala po določenem načrtu, z določenim namenom. V upravnih se niso dotaknili dežur, niti drugih stvari, pač pa so uničili knjige, zapiske itd., torej stvari, ki so neobhodno potrebne za upravno poslovanje, in v uredništvu vse, česar je treba za uredniško delo. Razbili in razlili so vse črnilo, raztrgali vse časopise, papir itd.: očitni namen, da bi se ne moglo več delati, vsaj prvi trenotek ne. V tiskarno niso udriji niso več utegnili. Stanovalci v hiši so preprečili nadaljnje pustošenje in izrinili tolpo iz hiše.

Italijani se opravičujejo.

Trst, 31. dec. (Lj. k. u. Zaksnelo.) Zaradi razdejanja uredniških in upravnih prostorov »Edinosti« sta prišla včeraj v uredništvo v imenu ekselencije kr. gubernatorja Petittija di Roretto načelniku njegove generalnega štaba in načelniku informacijskega urada in sta izjavila, da kraljeva italijanska oblast v Trstu kar najodkritosrčneje obžaluje nedeljske dogodke, razdejanje prostorov »Edinosti«, da obsoja kar najodločneje vse, kar se je storilo, in da poskrbi z vsemi svojimi sredstvi, da prejmejo krivci zasluzeno kazen. Štiri osebe, ki so udeležene pri teh dogodkih, so se že zaprle in da se bo nadaljnja preiskava vodila z vso strogostjo. Uredništvo je vzeloto izjavo z zadoščenjem na znanje. Obenem sta uredništvo izjavila, da mu vso škodo povrne oblast sama. Načelnik informacijskega urada za operirajoče čete in obenem predstojnik cenzurnega urada je podal pojasnilo, da je bilo včerajšnje poročilo o dosodkih v uredništvu pač v prvem

trenotku črtno, da pa dovoljuje ponovno objavo v mejah, ki so mogoče z ozirom na zasedbo. »Edinost« pripominja, da znača doslej ugotovljena škoda do 15.000 kron neglede na neugotovljivo škodo na uredniških in upravnih delavnih pripomembih.

Nove laške odredbe.

Trst, 31. dec. (Lj. k. u. Zaksnelo) Vrhovno italijansko armadno poveljništvo je poostrolo odredbe glede na prekoračenje demarkacijske črte. Odredba določa: 1. Kdor brez posebnega dovoljenja vrhovnega poveljništva ali kompetentnega armadnega poveljništva prekorači ali skuša prekoračiti na znotraj ali na zunaj demarkacijsko črto, bo kaznovan z vojaškim zaporom do 5 let. 2. Dovolenja v zmislu 1. točke te odredbe se bodo dajala le v službenih svrhnih ali iz zelo tehničnih razlogov zasebnega značaja. V tem primeru bodo morala armadna poveljništva vedno vprašati kompetentne gubernijske oblasti za navodila. Točki 3. in 4. določati pristojnost vojnega sodišča in eventualne višje kazni v posobnih primerih. 5. Odredba stopi takoj v veljavo.

Zglaševanje oseb v Trstu.

Trst, 2. jan. (Lj. k. u.) Gubernijska oblast razglasja odredbe glede zglaševanja oseb, ki so se leta 1918 preselile v Trst: 1. Državljanji, ki niso rojeni v tržaškem mestu in niso italijanske narodnosti ter so prišli stalno prebivati v Trst leta 1918. (od 1. jan. do danes) se morajo zglašiti na kvesturi, da se ugotovi njih istovetnost in ukrene, kar je potrebno zanje. Zglasiti se morajo med 1. in 5. januarjem. Izvzeti od te dolžnosti so podaniki držav, ki so zaveznice Italije; zanje se izdajo odredbe pozneje, ker še ni rednih konzulatov v mestu. Zglasiti pa se morajo vsi podaniki neutralnih držav in si morajo pred zglaševanjem preskrbeti redne listine pri konzulatih. 2. Državljanji, ki niso rojeni na ozemljiju Julisce Benečije (in sicer v glavarstvih koperskem, vološčanskem, poreškem, pažinskem, puljskem, lošinskem, sežanskem, tržiškem, postojnskem, gradiščanskem, gorškem in tolminskem) in ki so prišli stalno prebivati na tem ozemlju leta 1918 (od 1. januarja do danes) se morajo zglašiti pri glavarstvih. Kršitelji te naredbe pridejo pred vojno sodišče in se bodo kaznovati na vodnim zaporom do dveh let in z globo do 2000 lir.

Jugoslavija.

Presejanje Jugoslovanov iz Nemške Avstrije.

Gradec, 3. jan. (Lj. k. u.) Na nemškem Štajerskem stanjuče jugoslovenske rodbine, ki bi se rade preselile v državo SHS, naj se prijavijo predsedniku jugoslovenskega zastopništva v Gradcu, Stanku Farčaku, Gradič, Klosterwiesgasse št. 5, prvo nadstropje. Storje naj to čim prej. Nauznanijo naj mu svoje ime, število rodbinskih članov, postajo, s katere bi odpotovali ter postajo, do katere bi se poljali; nadalje, koliko prostora bi potrebovali v vlaku, ali bodo svoje pohištvo seboj vzeli v posebnem vozlu za pohištvo ali je bodo dali prepeljati v železniškem vozlu in ali za to zadostuje polovica železniškega vozila ali potrebuje ves železniški voz. Dan odpotovanja se jim bo pravočasno naznamnil. Selitev v kraje, ki so zasedeni po Italijanih, je za sedaj nemogoča.

Reko zasedeo mednarodne čete.

Belgrad, 3. (Lj. k. u.) Srbski vojni dopisni urad poroča: Reko zasedeo mednarodne čete. Po mestu že hodijo mednarodne obhodne straže. Povsod je popoln mir. Vrhovni poveljnik ententnih čet je sporočil predsedniku Narodnega Viječa na Sušaku, da je bilo sklenjeno na konferenci generalov, da se smejo na Reki in okolici nemoteno nositi jugoslovenski znaki in jugoslovenske kokarde.

Aretacija italijanskega vojuna v Sarajevu.

Sarajevo, 2. januarja, Oddelku srbske vojske se je posrečilo arefirati v Sarajevu italijanskega vojuna, ki je imel naložno proučiti, kako je razpostavljeni srbski vojski v Bosni in Hercegovini. Iz njegovih spisov je razvidno, da se Italija posebno zanima za železniško progno Metković-Gabela-Zelenika. Vojuna so zaprli.

Bogarija za Jugoslavijo.

Budimpešta, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezjčno se poroča: Tukajšnji listi potrjujejo, da se namerava Bogarska pridružiti Jugoslovanom pri ustanovitvi balkanske zveze. Bogarsko-češka pogajanja se vrše v Pragi.

Kriza v italijanskem imperializmu.

Bissolatti odstopil.

Trst, 30. decembra. (Lj. kor. urad. Zaksnelo.) Pred dnevi je podal italijanski minister za javna dela Dari demisijo iz osebnih razlogov, potrt zaradi britke izgube svojega sina. Kakor je navada, so ob tej priliki tudi drugi ministri na razpolago oddali svoje mandate, da bi imel ministrski predsednik pri izpopolnjevanju kabineteta proste roke. Z ozirom na to krizo tehničnega značaja v italijanskem kabinetu se je mnogo razpravljalo v italijanski javnosti in imenovali so že več novih kandidatov za preustroj kabineta. Po vojnem svetu dne 28. t. m. v Rimu, kjer sta se udeležila posvetovanja tudi admiral Thaon de Revel in vrhovni poveljnik general Diaz, je minister za penzije in javno pomoč, socialist Bissolatti takoj po sklepu vojnega sveta podal svojo demisijo v roke ministrskega predsednika. Ta demisija je zbudila v vsej politični javnosti, ne samo v italijanski, veliko pozornost in skrb, ker se je ministrska kriza tehničnega značaja izpremenila s tem v politično krizo. Med zunanjim ministrom Sonninem in med ministrom Bissolattijem, ki je bil sicer ves čas vojne vnet intervencionist, se je pojavil vsled različnih razlogov že večkrat spor, ki pa ga je vpliv ministrskega predsednika Orlando vedno poravnal vsaj za nekaj časa. Ti spori so se vedno nanašali na različno naziranje glede zavzetosti politike, zlasti z ozirom na cilje in rezultate svetovne vojne. Ako tudi je Bissolatti bil vedno goreč intervencionist in ako tudi je z vnemo zastopal koristi Italije, so bile vsejgovce tendenze in ideje vedno humanitarne in občeloveške; naposled je navdušeno soglašal s programom predsednika Wilsona, vsled katerega se je prvočno bistveno imperialistični značaj svetovne vojne izpremenil tako temeljito. Ker je Italija med zmagovalci, je zmagovalje zavzetilo oficielno in neoficielno Italijo do izbruhu nekdanjega imperializma; to dokazujejo čimdalje večje teritorialne in gospodarske zahteve, ki jih stavlja Italijani sebi v prid, ki so pa očitno v nasprotu z Wilsonovimi načeli o pravičnem in trajnem miru. Demokrat Bissolatti pa noče prevzeti odgovornosti za tako igro, ki bi onemogočala na mirovni konferenci tudi one idealne nacionalne zahteve, za katere je en takoj goreč deloval. S to svojo demisijo pa je v tem kritičnem trenotku spravil vednočitni italijanski imperializem v veliko zadrage, zato je zadobila ta ministrska kriza velik in usodepoli politični pomen. »Il Secolo« pripominja mimo drugega k tej krizi: Demokracija z bolj prosvetljenim delom konservativcev meni, da mora nastati v Evropi tak položaj, ki bo izključeval vsak spor med narodi, zaradi česar se je svet bojeval proti nemškemu imperializmu; drugi del Italije, ki sledi staremu reakcionarnemu mišljenju in ki hoče, da naj

začeta in zaradi katerih je bila opravičena pred narodi, ki so se združili proti Nemcem. Soglašamo s tem, kar Bissolatti zahteva glede miru in moramo zato iskreno željeti, da njegov obstanek pri vladni onemogočen. Ako bi res ne mogel ostati, bi bili mi pred takoj politično krizo, katere težavnosti in dalekosežnosti sedaj še ne moremo izmeriti.

Vzrok Bissolattijevega odstopa.

Trst, 2. (Lj. k. u.) Musolinov organ »Il Popolo d'Italia« navaja pretevne konkretno razloge za Bissolattijev demisijo. Glavni in temeljni razlog krize, veli list v dopisu iz Rima, je tak, kakor smo ga že načrtali. Da doseže prispojitev Reke, se hči Bissolatti odreči vsej Dalmaciji razen zaderske občine. Temu nasproti pa vztraja oficielna politika italijanske vlade na tem, da obvaruje londonski pakt, ki nam priznava pravico do severne Dalmacije, včetve Zader, Šibenik in zaleđe. Kar se tiče reškega problema, hoče vlada, kakor se nam poroča, oficielno opozoriti entento na to, da nam je zabranjena posest tega popolnoma italijanskega mesta po nespravljeni volji caristične Ruske, ki pa se je v posebni točki londonske spomenice zavezala, da bo s svojo armado vspešno vezala habsburške moći. Ker pa Rusija v drugi vojni dobi ni izpolnila svoje obvezne in je moralata zato Italija prevzeti nase sama vse avstro-ogrške vojne sile, je kratkomalo odpadel ruski veto proti italijanstvu Reke. —

Odstop ministrov in socialisti.

Trst, 31. decembra. (Lj. k. u. Zakasnelo.) Z ozirom na demisijo socialističnih ministrov Bissolatija in Bereniniha je sklenilo vodstvo reformatično-socijalistične stranke ali bolje »Zveza italijanskih socialistov«, kakor poročajo italijanski listi, obširno rezolucijo, ki je bila v nekaterih italijanskih listih deloma zasežena. V bistvu pravi: Vodstvo italijanske soc. stranke smatra, da se je vlada zopet enkrat vsled okoliščin, ki so dovedle do krize, pokazala nezmožno za sedanje naloge, v kolikor se tičejo mirovnih problemov in tudi glede na notranjo gospodarsko, socijalno in tehnično ureditev prehoda iz vojnega stanja v mirovno razmerje. Noben pristaš Zveze italijanskih socialistov ne more sodelovati z dosedanjim ministritvom ali ga kakorkoli podpirati. Nadalje se določajo v rezolucijah smeri za zunanjost in notranjo politiko in se zahteva od vseh pristašev, da se morajo odločno upreti proti vsaki vladni sestavi, ki bi se ne hotela ravnati po teh smerih. Z ozirom na zunanjost politiko določajo rezolucije boj za zvezno narodov in vzdrževanje demokratičnih in antimilitarističnih ciljev, ki so bili povod italijanski intervenciji in ki morejo v obsežnih mejah spraviti v sklad varstvo italijanskih narodnostnih pravic in varnost Italije z legitimnimi pravicami in interesimi obmejnih narodov. Gleda na notranjo politiko določajo rezolucije smeri za politično in socijalno ter gospodarsko organizacijo države in zahtevajo v 6. točki: Neposredno pripravljanje konkretnega načrta za politično reorganizacijo države na podlagi dejanske ljudske suverenitete in direktnega zastopstva produkcijskih slojev. Ta načrt se mora predložiti konstituenti, ki naj se takoj sklice po sklepnu miru in demobilizaciji.

Bissolattijev odstop in Wilson.

Trst, 30. dec. (Lj. k. u. Zakasnelo.) Z ozirom na to, da bi bila zadrega velika, ako bi moralna predsednika Wilsona ob njegovem prihodu v Rim sprejeti vlada, ki je v težavni politični krizi, je pristal Bissolatti na prigojanje ministrskega predsednika Orlanda, da bo Bissolattijeva demisija oficielno objavljena šele po prihodu in odhodu predsednika Wilsona iz Rima. Ker pride Wilson prejcone 4. ali 5. januarja v Rim in ostane tam 4 dni, bo šele okoli 10. prihodnjega meseca jasno ali se ministrska kriza še razširi ali pa će se bo mogla najti zanje primerna rešitev.

Italijani nezadovoljni z entento.

Königswusterhausen, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezžično se poroča: Nepriznana polemika med italijanskim in francoskim časopisom glede prispevanja Italije v vojne namene se širi. Italijanski časniški trdijo, da so italijanske armade premagale Avstrijo in sploh mnogo pomagale ententi. Take trditve naj bi z večim poudarkom dokazalo pravico Italije do Hrvatske in Dalmacije. Nerazdoljnost italijanskih krogov z ententino politiko proti italijanskim zahtevam narašča. Italijanski imperialisti so očitno izrekli, da je vsakdo sovražnik Italije, ktor je nepriznava pravico Italijanov do Reke, Trsta, Istre in Dalmacije. Zdi se, da hočejo ti krogi postaviti mirovni kongres pred dovršena dejstva glede teh ozemelj, ker se je v Dalmaciji izkralo mnogo italijanskih čet.

Iz Češke.

Čehi v Požunu.

Požun, 3. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: V mestu je mir. Poveljnik posadke je izdal proglašenje na prebivalce, kjer izjavlja, da so prišli Čehoslovaki v mesto kot osvoboditelji in da jamčijo za varnost imetja in življenja. Češki poveljnik je izdal stroge odredbe proti plenilcem.

Usoda nemškega vseučilišča v Pragi.
Praga, 3. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: »Narodni Listy« priobčujejo danes uvodnik, kjer se pečajo s prihodnostjo nemškega vseučilišča v Pragi. List pravi, da so skrbni Nemci glede usode njihovega vseučilišča neutemeljene. Čehi hočejo živeti z nemškimi državljanji čehoslovaške republike v miru in bodo varovali vse nemške kulturne naprave bolje, kot so ravnali Nemci s češkimi.

Razmere na Poznanjskem.

Nauen, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezžično se poroča: Nemški minister Evgen Ernst in državni podstajnik v vojem ministru sta se vrnila iz Poznanja v Berlin. Minister Ernst je očratal svoje vtise novinarjem. Pripravoval je, kako so ju v posloju višjega predsedništva v Poznanju nekaj časa zadrževali poljski vojaki. Razmere na Poznanjskem so so se žalil zadnje dni zelo izpremenile v prid Poljakom. Minister Ernst ne misli, da bi bilo mogoče, izpremeniti to položaj silom, marveč da nađe sporazuma s Poljsko, kjer so njeni zastopniki izjavili, da nočejo postaviti nemške vlade pred dovršena dejstva, temveč da hoče poljska vlada počakati odločitve mirovne konference.

Nauen, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezžično se poroča: Paderewski, 2 angleški in eden poljski častnik so dne 1. januarja odpotovili iz Poznanja v Varšavo. Drug angleški častnik se pelje preko Berlina v Spea. Nemški Narodni svet v Poznanju izjavlja, da so vesti o pogromih proti poljskim židom v Poznanju neresnične. Tudi židje iz Poznanja potrjujejo, da ni bilo nobenih pogromov. Pri bližnjih preiskavah je bilo nekaj izgredov, pri katerih so trpeli nepoljski prebivalci.

Nemčija nastopi na Poznanjskem z vojsko silo.

Berlin, 3. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: »Lokalanzeiger« javlja: V poznanjskem vprašanju je kabinet sklenil, da uporabi vojsko silo. Kabinet misli, da bo mogel obvladati položaj v Poznanju z vojsko silo.

Lipsko, 3. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Tukajšnji listi javljajo: V provinci poznanjski so zbrali več armadnih vojev. Kakor se razvidi iz vojaških priprav, je državna vlada odločena, da se ne odreče pravici Nemčije do poznanjske province.

Vratislava, 3. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Po poročilih listov iz gorenješlezjskega okrožja pripravljajo Poljaki tudi v gorenji Sleziji presenečenja. V Beuthnu je bila dne 30. decembra 1. konferenca poljskih voditeljev iz Poznanjske, Galicije in nekdanje Rusko Poljske. Natihamo oborožujejo radikalne Poljake.

Poznanj, 3. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Nocoj so zopet streljali na kolodvoru. Po poročilih tukajšnjega vojaškega sveta so bili včeraj v Strelju hudi poulični boji med poljskimi in domačimi obrambnimi četami. Bojevali so se tudi v Gnežnu. Promet z ladjami v Gnežnu je od včeraj ustavljen.

Nemška Avstrija.

Iz Nemške Avstrije.

Dunaj, 3. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Državni svet je v svoji današnji seji sklenil ustanoviti državnemu svetu neposredno podrejen urad za gospodarstvo z vodnimi silami in elektriko.

Dunaj, 3. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada vsebuje razglas državnega urada za vojništvo pregled o dosedanjem poslovanju tega urada na korist vojnih ujetnikov v Sibiriji in v Turkestanu. Državni urad za finance je za financiranje tega skrbstva dovolil kredit 40 milijonov krov. V razglasu se ugotavlja, da ni več daleč čas, ko bo mogoče te največjega obžalovanja vredne mučenike svetovne vojne zopet pozdraviti doma.

Dr. Bauer o položaju.

Amsterdam, 3. jan. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad: Kakor poroča Reuterjev urad, je neki dopisnik Ista »Times« imel razgovor z nemško-avstrijskim državnim tajnikom za zunanjost stvari dr. Baerjem. Ta je izjavil, da Nemška Avstrija pričakuje, da bo mirovna konferenca priznala pravico do samodoločevanja, glede na teritorialne omejevanje in glede na ureditev notranjih razmer. Kar se tiče spornih ozemelj, je Nemška Avstrija za to, da naj v tem pogledu odloči ljudsko glasovanje pod neutralnim nadzorstvom. Državni tajnik je izrazil nado, da bo mogoče, v bočnosti sosedji skupno delovati v gospodarskih in v kulturnih ozirih. O povratku manjšinskih vladavine ne more biti govor, ker ji ljudstvo nasprotuje. Dr. Bauer je povdarijal, da je potrebno, da se Nemška Avstrija priklopí Nemčiji.

Zenske porotnice.

Dunaj, 3. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča neka korespondenca, da je justični odsek sprejel Hillebrandov predlog o premembri zakonskega načrta glede porotniške liste. Davčni cenzus se odpravi, ženskam se dovoli poslovati kot porotnice.

Kazenske ovadbe na Dunaju.

Dunaj, 2. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V naročilu državnega urada za pravosodje se je leta 1918. 2000 oseb več kakor lani izročilo deželnemu sodišču. V istem času je bilo podanih 3000 kazenskih ovadb več in 2000 obtožb. Vsled tega in pa da se ohrani enotnost uprave, se je sklenila delitev dunajskoga deželnega sodišča.

Mažari.

Volitve na Ogrskem.

Budimpešta, 2. januarja. (Lj. kor. ur. — Dun. kor. ur.) Ogrski korespondenčni urad poroča: Današnji ministrski svet je ugotovil, da stoji vladna še danes na načelni podlagi sistema proporcionalne volilne pravice, da pa je primorana, razpisati sedanje volitve še na podlagi dosedanjih okrožij, ker so različni deli dežele še vedno zasedeni, ker je promet vedno bolj otežkočen in ker pomanjkuje papir. Vlada pa hoče skrbeti, da pride načelo manjšinskega zastopa po možnosti do veljave. Ministrski svet je sprejel predlage ministra za notranje zadeve glede razdelitve okrožij.

Reinuvi in Mažari.

Budimpešta, 3. januarja. (Lj. k. u.) Brezžično javlja: Pogajanje ogrske vlade s francoskim poveljnikom Bertheletom so poteklo za Ogrsko docela povoljno, tako da je upati, da bodo rumunske zasedne čete do odločitve mirovnih pogojani postavljene pod poveljstvo francoskih častnikov. General Berthelet je izjavil, da se bo potrudil izpolniti željo ogrske komisije za premirje.

Nemčija.

Nemčija za pravičen mir.

Berlin, 2. jan. (Lj. k. u. — D. k. u.) Državni tajnik za zunanje zadeve grof Brocksdorf je tako po nastopu svoje službe sprejel sotrudnika Wolffsovega urada in izjavil na vprašanje smeri svoje politike: Stremiti hočem za tem, da bom odkritosčen in pravičen toliko proti lastnemu narodu, kolikor napram inozemstvu. Mir, ki ga hočem skleniti, budi pravičen mir.

Nasileni mir odklanjam odločno. Nekateri naši nasprotniki sumiščijo revolucijo, češ, da se skuša Nemčija odtegniti obveznostim, ki jih je sprejela z Wilsonovim programom; to pa ni res. Samočdočno narodov nismo le sprejeli, marveč je postala tudi naše geslo; priznavamo jo drugim, zahtevamo jo pa tudi zase.

Ententa proti Nemčiji.

Berlin, 2. jan. (Lj. k. u. — Dun. k. u.) »Lokalanzeiger« poroča: S 1. januarjem je ententa v svojih številnih krštilnah pogovorje za premirje dosegla vrhunc. Pogodba izrecno poudarja, da med zasedenim ozemljem in Nemčijo promet, posebno v trgovini in obrti, ni nikakor omejen. Včeraj pa je ententa Porene hermetično zaprla proti Nemčiji. Noben vlak ne sme v zasedeno ozemlje ali iz njega in noben voz ne sme čez Ren. Mestoma so poškodovani železniški tiri. Ententne vlade so načeloma ustavile ves osebni promet in ga omejile na osebe, ki imajo posebne izkaznice. List pripominja, da ima ta nezaslužana kršitev prava namen, Porene popolnoma preobrniti od vzhoda proti zahodu, predno bo podpisan mir, in sicer na ta način, da se popolnoma in v kratkem času uniči famožna industrija, ki je navezana na dobavo premoga iz ozemlja na desnem bregu Rena in obenem preskrbi delo stotisocem brezposelnih v Belgiji in Franciji. Tako hoče ententa po znanem angleškem sistemu »sladkarjev« in bič med prebivalstvom Porene vzbudit zavest, da so v prihodnosti njegovi interesi na zahodu in da mu najbolje kaže, da obrne Nemčiji hrbet.

Nemčija proti ruskim boljševikom.

Berlin, 2. jan. (Lj. k. u. — Dun. k. u.) Ker je na nedopusten način vdrl Radek s tovariši v Nemčijo, je nemška vlada poslala nastopno brezžično brzojavko v Moskvo: »Pred par dnevi je prišel Radek, načelnik ruske propagande, z nekaterimi tovariši brez obmejne kontrole v Berlin ter bodo imeli za ta nedopustni korak nositi posledice. Nemška vlada pa je primorana, da izrecno protestira proti vdoru zastopnikov Rusije. Postopanje Radekovo bo imelo za posledico, da se bo nemška vlada v bodočnosti še krepkeje upiralna temu, da bi zastopniki ruske sovjetske vladbe prihajali v dežele.«

Prince Maks Badenski kandidat.

Berlin, 3. (Lj. k. u.) Nemška demokratična stranka na Badenskem kandidira bivšega kancelarja princa Maka Badenskega v nemško konstituanto.

Krisa v Prusiji.

Berlin, 3. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Neodvisni socialistični člani pruske vlade Strobel, Adolf Hoffmann, dr. Rosenfeld, dr. gorf Arko, dr. Brettscheit, Pavel Hofmann ter Hofer so v dopisu berlinskemu osrednjemu svetu naznali svoj izstop iz službe.

Mezdne razmere v Prusiji.

Berlin, 3. jan. (Lj. k. u.) Glasom dun. k. urada poroča: Wolfsov urad: Ker so mezdne delavce na njihov pritisk mnogokrat doseglo višino, ki bi se, stopnjevana, ne dala več opravljati z draginjo, in ki preti ugonobiti vse gospodarsko življenje, je pruska vlada izdala naredbo, ki pravi med drugim, da se je možno gibanje razpolasko tako, da preti z unidenjem mnogoterim vrstam produkcije. Neizbenjena dolžnost državne vlade je, preprečiti nadaljnje naraščanje mezdnih zahtevkov preko znosne mере.

Umor-pismonoš.

Berlin, 3. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad: V hotelu Adlon so danes dopoldne zadavljeno našli 58letnega denarnega pismonoša Langeja. Čin se je moral izvršiti včeraj dopoldne, potem ko je bil Lange že nekaj denarja dostavil. Ko se je odpravil na dostavljanje,

je pri sebi imel 8000 mark čistega denarja in 41 denarnih pisem z večjimi zneski. Tarba za dostavljanje in denarna pisma sta se pri umorjcu našli nepoškodovani, toda izpraznjeni. Kopar je odnesel denar in denarna pisma. V sobi, k

Sinnajenci.

London, 2. januarja. (Lj. k. u.) — Dun. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: V predstočnih pogajanjih med lordmayorjem v Dublinu in rimskokatoliškim škofom v Downu so dosegli, da se smejo Sinnajenci, ki so 28. decembra zasedli prizidek belfastske ječe, vrniti v svoj prejšnji stan. Del jetnišnice je popolnoma uničen.

Proti ruskim boljševikom.

Stockholm, 3. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Tukaj so ustanovili urad, ki nabira prostovoljce za boj proti boljševikom. Namerava se postaviti enotna fronta skozi Estlandijo, Kurlandijo, Livonijo in Litavsko proti boljševiški Rusiji.

Wilson proti vojaškemu nastopu v Rusiji.

Koenigs wusterhausen, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezjčno se poroča: Francoski listi javljajo neprikrito, da je Wilson kakor vsi drugi entitenti socialisti proti vojaški intervenciji v Rusiji. »Temps« in druga vladna glasila poročajo, da se je pripravila umikanje entitentov, ki so ogrožale Petrograd. Pichon je potrdil pred zborničnim odsekom za zunanje stvari, da ententa ne namerava razširiti vojaške intervencije proti sovjetski vladai, marveč da se bo omejila na dosedjanje podporo protirevolucionarnih vlad. Ta sklep ne zadovoljuje ne na desni ne na lev. Socialisti zahtevajo odpoklic vseh čet v Rusiji. Reakcionarci so nezadovoljni s tem, da se opusti načrt za intervencijo. Reakcionarno časopisje smatra ta sklep za prvo posledico nesporazumelja med alijanci.

Francija izzene Miljukova.

Koenigs wusterhausen, 3. jan. (Lj. k. u.) Brezjčno se poroča: Miljukova, ki je došpel v Pariz, Clemenciu ni hotel sprejeti. Francoska vlada je sklenila, da se Miljukov izzene.

Požar v Londonu.

Amsterdam, 3. jan. (Lj. k. u.) Glasem Dun. kor. urada poroča Reuter iz Londona, da je ondi včeraj zgorelo veliko žitno skladische. Zgorelo je živeza za en milijon funtov šterlingov. Škoda na poslopju znaša pol milijona. Niti poslopje, niti blago nista bila zavarovana.

Fince in boljševiki.

Helsingfors, 2. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad: Boljševiška vlada iskreno želi izmenjati živil s Finsko. Rusija potrebuje lesa in ponuja kot kompenzacijo, da spusti Fince na svobodo in dobavi Rusiji olja, voska, fosfora, zdravilnega zelišča in dišave, usnjaj itd. Ker je položaj Fincev na Ruskem neznosen, vlada ponudbe ne namerava zavrniti.

Politične novice.

+ Vsi dostojni ljudje v Ljubljani se zgražajo nad tem veseljčenjem, v katero so se zagnali gotovi ljudje, komaj ko se je predpust na pragu prikazal. Ali je zdaj res primeren čas za tako rajaanje in norenje? Siromaki stradajo črnega kruha, po veseljčnih dvoranah pa se šibijo mize od pogač in delikates. Za najpotrebnejše delo ljudje nimajo luči, plesišča pa so vso noč sijajno razsvetljena. Samo na eni teh veselic — tako se govori po Ljubljani — so na Silvestrovo noč izkupila za pijačo in jed nič manj kot 46.000 kron! Pri tem pomanjkanju in stradanju širokih mas! To je narodno delo takozvanih narodnih društev! Ni čuda, da se govori, da so se nazadnje tudi stepli. Pijane postave mladih fantalinov pa so se gugale domov še ob eni uri popoldne na Novega leta dan. To je vzgoja k narodni jakosti slovenske mladine! Protestiramo proti temu, da se tako razuzdanost ogrinja z bliščecim narodnim plaščem in ž njim ljudi zapeljuje. Vse to priča, kako ljudstvu pri vsej vnanji polituri manjka srčne kulture. Ako se bo to nadaljevalo, bo treba izrednih sredstev. Kakor so na izreden način preprečili predstave v nemškem gledališču, tako bo treba tudi tukaj. Če ne bo tega konec, pripeljali bomo na plesišče trume sestradianih beguncev, vdov, invalidov in slepcev, naj si ogledajo od bliže to družbo, ki se tako brezrčno veseli, dočim oni še vedno trpe in ječe na posledicah krute vojske. Koniec škandalom!

+ **Dokazi naše kulture.** V Ljubljani se mudi francoski major, ki je prišel k nam v posebni misiji. Pri sinočnem razgovoru v poslopju deželne vlade je dr. Žolger slikal francoskemu majorju trpljenje naših ljudi v italijanskem zasedenem ozemlju in na Koroškem, kjer popolnoma cvete italijanski in nemški imperializem. Pri tem ga francoski major prekine: »Gospodje, tudi Vi Slovenci ste imperialisti.« Dr. Žolger ga začudeno pogleda. »Poglejte gospod« — pravi francoski major, »danes sem bil v kavarni »Evropa«. Čital sem ravno »Neue Freie Presse«. Kar pridrvi v kavarno nekaj mladih ljudi, ki mi časopis na surov način iztrgao iz rok ter ga raztrgao na drobne kosčke. In Vi Slovenci tožite o italijanskem in nemškem imperializmu?« — Ljubljanski radikalci se torej čutijo dolžne, narodno vzgajati ne le Slovence, ampak tudi francoske goste, ki prihajajo k nam v Ljubljano po informacije.

+ **Nasilje in ne demokracija.** Iz Kanadije pri Novem mesetu nam poročajo, da so tam nahujskani ljudje dne 28. dec. oborženi pridrli pred župana Zurca, ga vlekli v občinsko pisarno, kjer so ga z grožnjami prisilili, da prevzame nase vse vojno posojilo, ki ga je podpisala občina. Velika občina Šmihel-Stopice je podpisala vsega vojnega posojila 43.900 K. G. župan — blagajnik sta izjavila, da prevzame. — To tako vojnega posojila, kolikor jutri pripade

kot obč. odbornikoma. Del množice je bil s tem zadovoljen, drugi pa so imeli župana zaprtega v občinski pisarni do pol 3. ure pop., ko je g. Kulovic za župana položil 5000 K varščine. Nato so razgrajali postavili svojega župana v osebi obč. odbornika Vovka iz Gotne vasi. Po tej »zmagi« so se gostilne napolnile in znani žurnalist-feldvebel Pirc je kolovodjem čestital na »sijajni zmagi«. Take nasilne dogodke obsojamo z največjo odločnostjo! To je nasilje in ne demokracija! Na tak način ne bomo uredili svoje države. Ljudstvo naj spozna, da tiči njegova rešitev v zrelosti, s katero zna na demokratičen način izvojevati svoje pravice, ne pa v pijanosti in hujskanju nekaterih demagogov. Delo vseh poštenih demokratov vseh strank pa bodi razkrinati sleparško hujskanje nekaterih demagogov, ki ravno zadnji čas v temnih nočeh skušajo zlesti na vrh po hrbitih ubogega in izrabljane ljudstva.

+ **Narodno navdušenje.** Prizore, karšne doživljamo sedaj v Ljubljani, je bilo videti le še med Nemci ob času njihovih prvih zmag in prvega šovinističnega besenja. V Ljubljani je tolpa neznanih ljudi pod zaščito nočne teme podrla kip Radetkega v Zvezdi, enega najznamenitejših in najlepših kiparskih del, kar jih ima naše umetnosti revno mesto. Ne trdim, da Radetki mora stati v Zvezdi, pač pa trdim, da je znamenje podivjanosti in kulturne propalosti v imenu narodnega navdušenja uničevali umetnost. Predsinočnjim so neznanli ljudje hodili po kavarnah in surovo trgali bralcem nemške časopise iz rok. Potem so priedili po cestah slavnostne kresove. V kavarni »Union« so natakarji komaj preprečili, da ti narodni navdušenci niso odnesli in začeli nemškega konverzacijskega leksikona. »Jugoslavia« vse te bedarije podpira in s hujskajočimi noticami pripravlja. Če policija ne bo storila svoje dolnosti, bomo svetovali občinstvu, da se vsakdo brani pred divjaki, kakor more.

+ **Cerkje pri Kranju.** V nedeljo dne 22. decembra m. l. je bil sklican sestanek kat. izobr. društva, ki pa se je razvil v velik ljudski shod. Domači g. župnik nam je razjasnil sedanji politični položaj. Na njegov predlog se je z velikim navdušenjem sprejel sledični protest: Župljani cerkljanski najdoločneje protestiramo proti vsem krvicam, ki jih delajo našim narodnim sobratom naši narodni nasprotniki, pred vsemi Lahi. Niti pedi slovenske zemlje ne smejo dobiti.

Doli ž njimi,

s puhičimi, pijanimi, gausnimi veseličami, ko ječimo pod laškim in nemškim nasiljem in stradajo in prezabavo naše šrote, begunce, invalidi. Vsak poštenjak in rodoljub naj se sramuje udeležiti se take veselice!

Dnevne novice.

— Ali si že naročila »Slovenko? Naroča se v Katol. tiskarni, II. nadstropje. Stane celoletno 12 krun, polletno 6 krun.

— **D. M. v Polju.** V občinski seji dne 31. decembra 1. l. sta bila za častna občana izvoljena presvitol ſkof dr. A. B. Jeglič in dr. Anton Korošec.

— **Duhovniške vesti.** Prestavljenia sta č. gg. kaplana Vid Pavlič iz St. Ilja v Slovenskih goricah na Muto in Jakob Sajovic iz Ormoža v St. Ilja v Slovenskih goricah. — Kot kaplan v Zrečah je nastavljen č. g. Franc Jazbinšek, dosedaj vojni kurat in učitelj v kadetni šoli v Gradcu. — Za kn. Šk. dvojnega kaplana in tajnika je imenovan č. g. Mihael Umek, dosedaj vojni kurat v Mariboru.

— **Pozdrav in naročilo bivšim vojakom** ter »Tolažilno pismo invalidom« se dobi v Ničmanovi prodajalni. Posamezen izvod 20 vin., več skupaj po 10 vin. Naročite in razdelite jim! Storili jim boste kako dobro delo.

— **Cenj. naročnike** prosimo, naj se poslužijo za obnovitev naročnine poštnih nakučnic v vseh onih krajih, kjer poštni uradni izjemoma ne sprejemajo poštnih poštnic. Na odrezku pa treba napisati vse podatke, ki so potrebni za redno vpisovanje naročnine in pošiljatev lista.

— **Smartno pri Litiji.** Kot neko pripravo na narodni praznik smo imeli 24. nov. 1918 shod S. L. S., na katerem je obširno poročal o političnih razmerah urednik našega dnevnika »Slovenec« — tukajšnji rojak g. Kremžar. Možje in fantje v obilnem številu so z zanimanjem sledili izvajanjem g. govornika ter ob koncu z navdušenjem pritrdirili stavljencem resolucijam: pozdrav Jugoslaviji; tudi se je izreklo neomejno zaupanje vodstvu S. L. S. — Shod je dokazal, da osebne spremembe v vodstvu stranke niso prav nič oslabile moči in trdnega stališča S. L. S. v naši župniji. Sijajno smo proslavili narodni praznik 15. decembra s slovesno službo božjo in veličastnim spredvodom po vasi, katerega so se udeležile vse tukajšnje organizacije z zastavami, občinski odbor in ženstvo v narodni nošti. Dopoldansko slavnost je zaključila javna slavnostna seja občinskega odbora v Društveni dvorani, kateri so prisostvovali vse

organizacije in množica občinstva. V sklepih občinskega odbora se je pozdravilo ujetinjenje naše države, izreklo zaupanje našim političnim voditeljem, zlasti našemu Prevzvišenemu, ki je že mnogo let častni občan v odločno protestiralo proti zasedbi slovenskih pokrajin po Italiji. Popoldne je bila v Društveni dvorani prireditev, obstoječa iz slavnostnega govora, petja in dveh živilih slik, predstavljajočih ujetinjenje Jugoslavije. Udeležba je bila obilna brez oziroma na stranke. Tudi v Litiji je slično proslavili narodni župnik. Občinski odbor je pri slavnostni seji storil podobne skele, obenem tudi imenoval našega knezoškofa častnega občana litiske občine. — Tudi na izobraževalnem polju smo začeli zopet po daljšem odmoru delati. Poživila sta se zlasti dramatični in orlovske odsek. Število članov izobraževalnega društva se je moreno pomnožilo, ljudje sploh kažejo, da imajo smisel za delo na tem polju.

— **Aprovizacija v Istrijskem okraju.** je bila skozi vsa štiri leta vojske zelo pomanjkljiva, zlasti so to čutili revnejši sloji, ki po več mesecih niso dobili živil, zlasti moke, dočim so pa gotovi krogri dobivali živila za več mesecov naprej, tudi taki, ki so bili z živilo dobro založeni. Upamo, da bo v prihodnje bolje, ker se je dosedanjem tesnorščni in birokratični sistem pri glavarstvu spremenil v toliko, da bomo v kratkem dobili aprovizacijski odbor, pri katerem bodo mogli govoriti tudi zastopniki občin in ljudstva, katerih se dosedaj ni nič vpoštevalo.

— **Vseučilišče v Zagrebu.** Vsak dijak, ki se je oglašil za dijaško stanovanje v Zagrebu in bodo sprejet v Akademski dom, naj prinese seboj: jedilno orodje, dva krožnika, 4 rjuhe, eno blazino za pod glavo, po možnosti tudi odejo.

— **Profesorski zbor modroslavne fakultete v Zagrebu.** je v svoji seji 14. p. m. sklenil, da se slušateljem slovenske narodnosti na tej fakulteti dovolijo vse ugodnosti, ki jih je predložila slovenska vseučiliščna komisija, dalje, da se priznajo istim vsi izpitni in izpitne naloge, katere so dosedaj napravili na kakem avstrijskem vseučilišču ter da se bodo sicer dovoljevale ugodnosti, v kolikor bodo upravičevale po dosedanjih naukinih poedinca.

— **Harmonij bi radi imeli naši vojni slepcí.** da bi katero pošteno zagledli in zraven zapeli ter pri tem malo pozabili svoje žalostne usode. Ni treba 46.000 krun, 2000 pa res stane danes najpriprostešji. Pivci in plesavci vrzite brž skupaj te kronicel Darove pošiljajte Dobrodeleni pisarni!

— **Cerkje pri Kranju.** Za župana je bil v torek vnočič izvoljen odstopivši Anton Koritnik, p. d. Javornik. Možje so mu izrekli popolno zaupanje. Težko stališče ima župan posebno pri nas, ker iz Kranja vedno kažejo sem: »Pojdite v Cerkje, tam je vsega dosti!« Tega pa ne premislijo, da so se tudi egiptovskemu Jožefu izpraznile žitnice.

— **Na občnem zboru Gospodarske zveze v Ljubljani dne 23. decembra 1918** se je sklenilo slediče: 1. Želite zadržarjev, naj se razmerje med zadružništvom in Kmetijsko družbo pravilno uredi, da preuzezme Kmetijska družba tehnično poučni del stanovske samopomoči kmečkega stanu, zadružništvo pa trgovsko gospodarske posle, je tako staro. Že 27. junija 1905 je prvi občni zbor Gospodarske zveze sklenil resolucijo v tem smislu. Podobne želje so se izražale na mnogobrojnih zadružnih zborih in sestankih. Da se to vprašanje kljub temu do danes ni rešilo, je iskati vzroka v političnih razmerah. Ker so politične zapreke sedaj odpadne, je letošnji občni zbor Gospodarske zveze zopet soščasno za to, da se ta zadeva končno reši v zadružnem smislu. 2. Člani Gospodarske zveze so z zanimanjem zasledovali delo za koncentracijo zadružništva v novejšem času. Mnenju, ki se je splošno zavzemalo, da slovensko zadružništvo potrebuje skupne blagovne nabavne centrale, se pridružuje Gospodarska zveza popolnoma in bo naloge, ki jo v tem oziru zadenejo kot najmočnejšo slovensko zadružno blagovno centralo, z veseljem izpolnila in vse storila, da se koncentracija pospeši in splošno odobravana misel realizira.

— **Slovensko obrtno društvo v Celju** vabi na občni zbor in obrtni shod, ki se vrši v pondeljek dne 6. januarja 1919, sv. Treh kraljev, ob 11. uri dopoldne v malo dvorani Narodnega doma v Celju.

— **Ljudska posojilnica** nam sporoča na našo včerajšnjo notico o dvigih pri nekaterih denarnih zavodih, da so pri nej dvigi že po nekaj, ker so se ljudje prepričali, da so vse veste, ki so krožile in so jih nasprotniki zavoda trosili, docela izlagane in da ta zavod izplačuje vse vloge brez vsakega zadržka, ne da se postavlja kakje odpovedi, kakor je to storila Kranjska hranilnica. Da so vse take novice le prav neumna laž, izpozna vsak pa meten človek iz tega, da se je Ljudska posojilnica sama postavila pod neposredno državno nadzorstvo. Kdor bi še trosil kakje vznemljive vesti, ga bo Ljudska posojilnica kažeško zastavila, kdor pa naravnati takega brezvestnega hujščaka, dobil nagrado. Mnogo vložnikov je svoje vloge, ki so jih dvignili v svojem prvem neutemeljenem strahu, že zopet vložilo v Ljudsko posojilnico, ker so uvedeli, da je tam denar varen.

— **V Idriji** se nahaja poveljstvo 37. divizije, ki ji poveljuje general Maroli. V mestu samem je nastanjen 122. pešpolk, drugo vojaštvu je razvrščeno v okolici ob denmarkijski črti. Italijanski vojaki so strahopetni in siti vojske. Strašno se boje Srbov. Italijani bodo popolnoma iztrebili iz naših gozdov divjačino. Ribe streljajo s puškami.

— **Rudarsko glavarstvo v Ljubljani** razglasa, da se plačujejo vse rudarske pristojbine, za rudniške mere in prostosledne, in sicer osebno ali pa po poštni nakaznici z navedbo namena vplačila pri Deželnem blagajnici v Ljubljani (Dvorec) in ne več pri Finančnem ravnateljstvu.

— **Občni zbor »Podružnice slov. plan. društva v Kranju«** se vrši v petek, 10. jan. ob pol 8. uri zvečer v bralni sobi »Narodne čitalnice«.

— **Stavbeni uradniki in del**

Družakovih in jelevih kraljikov po do-
mužerjev, je na prodaj dva vagona.
Cena po dogovoru. Parna žaga Jos.
Pucelj, Goričava pri Ribnici, Dolonj.

Glasovir, star a dobro ohranjen, se
prodaja v Spodnji Šiški, to-
varna vozov keršlš.

Pohištvo je naprodaj. Naslov pove
uprava Slovence pod št. 16.

Sleklelice šestnajstinke, majhne, bele
in zelene, so naprodaj v
večji množini. Naslov se izve v
upravi "Slovenca" pod številko 17.

Kol oskrbnik ali major ali pa tudi
hlevni moj-
ster išče službe za stalno, mlad, oženjen
mož brez otrok, vojaščine prost.
Kdo in kje, pove uprava lista pod št. 28.

Pokrov v citrah temeljiti, daje gospa,
vdova po profesorju
glasbe. Cenjene ponudbe se prosijo
na naslov: LUJIZA WLAZZA, Villa
"Mira" Ljubljana, Radeckega cesta 52.

Sveže redje, nekaj tišč kg. je na-
prodaj. Naslov pove
uprava "Slovenca" pod št. 42.

Kdo ve, kje bi se nahajal sedaj moj
mož TOMAZ KLEČ, ki se je
z domobr. polkom 27, stot. 6, dne 24.
sept. 1914 odpeljal iz gluhonemence v
Galicijo. Zadnje sporočilo je došlo od
njega 20. okt. 1914. Vsako obvestilo
prosi proti nagradi na naslov: Kati Kleč v Kraju št. 25.

Oglje večjo množino proda **tvrdka**
A. KUŠLAN, Karlovska cesta 15,
v Ljubljani. — Dalje se odda tudi
večjo množino vermut-vina sladkega.

Gnoj nekaj vozov konjskega gnoja
oddala **tvrdka ANTON KUSLAN**,
Ljubljana, Karlovska cesta štev. 15.

Parna naprava sestavlja iz parnega ko-
ta, 28 m² kulinne plo-
skve, 7,5 atm., predgrevnik in parnega
stroja 40 konjskih sil se za ceno od
K 20.000, — in parni stroj, 4 do 5 konj-
skih sil, montiran na stoječem parnem
kotlu od 5 atm. za ceno od K 5500,—
in elektr. motor, 3/4 konjskih sil, 96
amp., 440 voltot za ceno od K 3500.—
proda. Poštni predel 47, Ljubljana.

Suha bukova drva 2 do 3 vagone,
se po nizki ceni
prodajo v tovarni za stroje G. Tönnies,
Ljubljana. Manj kot 1 m³ se ne odda.

Mizarske pomočnike za pohištvo sprej-
me za trajno delo
L. Černe, zaloge pohištva, Dunajska
cesta 28.

Več delavcev se sprejme pri **tvrdki**
Schneider & Verovšek,
trgovina z zelenino, Ljubljana.

Močna kočija naprodaj oziroma v za-
menjavo z lahkim lepim
kolesjem. Kje, pove upravnštvo "Slo-
venca" pod »Kočija« 69.

Dekle išče primerne službe, v kateri bi
se tudi lahko učilo boljše kuhe,
najraje v pošteni restavraciji ali boljši
državni. Tozadevne naslove sprejema
uprava "Slovenca" pod »Dekle« št. 76.

Stoli in mize za gostilno se kupijo ta-
koj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Stol 70«.

Hlapci h konjem, več zanesljivih, se
relično in stanovanje v hiši. Plata po do-
govoru. Cesta na Kodeljevo 8.

Hlev s stanovanjem v Ljubljani ali
v ljubljanskih okolicah se sprejme v najem. Ponudbe
na upravo "Slovenca" pod št. 53.

Bukova drva, zdrava, suha, meter
dolga, se prodajo že
razlagana in razsekana in dostavljena
na dom. St. C. Tauzher, Ljubljana, Du-
najska cesta 47.

Schichtovo milo se dobi kilogram
po 25 krom v Ljub-
ljani, Hradeckega vas 48.

Proda se dobro ohranjen zelenen šte-
dičnik, visoka lončena peč
in 200 m. pušpana za obsaditev vrtnih
gredic v Rožni dolini 136 p. Ljubljani.

Išče se uradnik, če mogoče absol-
utistični, vent. obrtne šole
(strojni oddelek) za upravno pisarno
avtomobilne tvornice v Jugoslaviji.
Samostojni korespondent, več sloven-
skega, hrvaškega in nemškega jezika
v govoru in pisavi. Pogoj: Jugoslovan.
Ponudbe z navedbo dosedanja slu-
žbenega ter izprizetelj in zahtevno
plače v hrvatščini in nemščini pod šifro:
slepa bodočnost 27* na upravo Slo-
venca pod šifro: »Takojšnja sreča 1919.«

Ženilev. Lastnik malega, a zelo do-
bljčkanosnega podjetja, 30 let
star, se želi prizeti na hišo, gostilno
ali trgovino. Gospodčine v starosti od
18 do 26 let, ki imajo tudi le premo-
ženje v denarju, a resno voljo, se v
kratkom poročiti, naj pošljajo svoje
slike in natancen naslov na upravo Slo-
venca pod šifro: »Takojšnja sreča 1919.«

Ženilna ponudba. Vdovec, star 40 let,
lepe zunanjosti, go-
vorji več jezikov, izobražen v trgovini,
želi znanja glede takočnje ženitve z
gospicu ali vdovo, ki ima nekaj pre-
moženja in veselje do trgovine. Rešne
ponudbe s sliko — ako mogoče — pod
»Srečna pomlad« 49 na upravo "Slo-
venca".

Učenec poštenih staršev s primerno
šolsko izobrazbo se sprejme
v špecerijsko trgovino Allianz Oblak,
Novomesto.

Sladkor se zamenja v maslo, proda
se tudi bela pčenčna močka
v mlekarji Poljanska cesta št. 18.

Napredaj! je: Zimska sukna za 13 do
14 letnega dečka, nekaj otroške
oblike, trikot-srajce, otroški vo-
zilček (Brennahor), čevljek, spodnja
trila, igrače. Ogleda se: Salendrova
trila, 4 prti, levo.

Vč kraljških pomočnikov in do-
sprejme takoj K. Pučnik, Sedna ul. 3,
za Ljubljano in za Kranj.

Kuharica izurjena sa išče za večjo
kuhinjo, v kateri bi prevzela
vodstvo. Plača po dogovoru. Vstop
tako. Pojasnila daje načrtnik obrat-
nega urada na državnem kolodvoru v
Šiški od 11. do 12. ure dopoldne.

Pričnosteni nakup Celokupna hišna
oprava za 1 sobo 1 kabinet in 1 kuhinjo s posodami vred
istotako kakor drva in krompir je vse
vkljup na prodaj. Posamezne stvari se
ne prodajo. Nadalje se izve in si
lahko ogleda Strelška ulica Štev. 6,
pričnjenje, levo, od 2. do 7. ure popoldne.

Stanovanje, 3 sobe, ali če je v kuhinji
stedišnik, tudi 2 sobe, se
oda brez pohištva kaki gospoj ali
dvema osebam za takoj. Naslov pove
uprava "Slovenca" pod štev. 5418.

Pravo Franckova cikorio zamenjam za
zivčevi oziroma
javca. Osvald Dobeč, Ljubljana, Mar-
tinova cesta št. 15.

Kupi se hiša pripravna za trgovino na
prometnem kraju v Ljub-
ljani. Cenjene ponudbe pod "Trgovina
1000" na upravnštvo Slovenca.

Motorno kolo dobro ohraneno, brez
hibnodeljuče, se proda
J. Rozman, Ljubljana, Florijanska ul. 24.

Naznanjam č. gg. duhovnim so-
bratom, kakor tudi sorodnikom,
prijateljem in znani-
cem pokojnika, da je
poklical k sebi Vsemo-
gočni danes zjutraj 3. januarja
v 70. letu starosti, po dolgem
trpljenju, pokrepelanega s to-
lažili sv. vere — svojega slu-
žabnika, visoko častitega go-
spoda.

Antona Notarja

zlatomašnika, župnika v p.

Bil je dober stric.
Pogreb visokega pokoj-
nika se bo vršil iz hiše žalosti
v soboto dne 4. t. m. ob 4. uri
popoldne.

Dragega pokojnika pripo-
ročamo č. gg. duhovnim so-
bratom v "Memento" in ver-
nikom v molitev. Sveti maše
zadušnice se bodo brale v farni
cerkvi v Škofji Loki.

Skofja Loka, 3. jan. 1919.

72 Začujoči ostali.

Trgovina v likvidaciji ima naprodaj
po zelo znižanih cenah vsakovrstno

blago za žensko obliko in za perilo

kakor: svilo, žamet, volneno blago,
belo in barvano kotenino, parhent, klet
pisano platno itd. Samo lepo in trepožno
predvojno blago. Oddaja se le nad K 500 K
vrednosti. — Naslov trgovine pove
iz prijaznosti upravnstvo "Slovenca"
pod št. 5398, ako znamka za odgovor.

Javna dražba.

Dne 10. t. m. ob 10. uri dop. se bo prodalo
240 mtr. modrega suknega blaga in
in vagon strešne opeke. — Pojasnila
9. in 10. t. m. od 9.—10. ure dopoldne.
Obratni urad Ljubljana, drž. kolodvor.

Mlinarji pozor!

Proda se vse mlinarska oprava

večjega valjčnega mlina. Ponudbe na

Vojnović & Cie, Dunajska c. 22.

Mlin je oddaljen 5 minut od Ljubljane.

Oklic.

Dne 15. januarja 1919 ob 9. uri do-
poldne na licu mesta v Metalkovi ulici
št. 13 prodejale se bodo na

javni dražbi

sledče stvari in sicer: kompletna
sobna oprema, prodajalniška oprava,
knižni vozovi, moško kolo, p. psini
stroj, registrira blagajna, Wertheim
blagajna, glasovir, sivalni stroj, mlio,
itd. — Zarubljene predmete je ogledati
pol ure pred dražbo.

Oklic.

Dne 31. decembra 1918.

Javna dražba piemenske močne živine

V soboto, dne 11. januarja in v
sredo, dne 14. januarja se bo na deželnih
pristavih v Medvodeh pri Ljubljani
dražbenim potom razprodalo 100 pie-
menskih močnih krav sivorjave
švicarske pasme. Pribetki dražbe ob
9. uri dopoldne. Pod vzklico ceno se
živine ne bo oddajala, odobrenje draž-
benega uspeha je pridržano dražbeni
komisiji. Vlak iz Ljubljane v Medvode
vozi malo pred 7. ure zjutraj.

Zadonji

dobi vsak na

željo moj ce-
nik o zlatnini,

srebrnini in
godalih. Vio-
line po K 40,
45, 55 in višje.

Dobre har-
monike K 45,

60, 80, dvovrsne dunajske harmonike

K 120, 140, trivrsne K 300, 400 in višje.

Zamenja dovoljeni ali denar neza.

Pošilja po povzetju ali predplatilu raz-
posiljilnika Jan Konrad, Brux 1995,

z. c. in kr. dvorni založnik, Češko.

Prospekt zastonj.

Zadonji

brez odbitka rentne

ga davka, katerega

plačuje zavod sam

za svoje vložnike.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastonj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. živilenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezie cesta 12, II. n.

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z

vojnim rizikom, otroških doč, rentna in ljudska, nezgodna

in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastonj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Kdor potrebuje po ceni luč

naj takoj naroči po povzetju, dokler je še kaj zaloge, našo karbldns

svetliko visečo ali namizno najnovejšega sistema. Cena fino emali-

rane svetlike znaša K 3050. — Karbid vedno v zalogi pri K. Ca-

</